

**Valtioneuvoston kirjelmä Eduskunnalle ehdotuksesta
komission asetukseksi (soveltamissääntöjen muuttaminen)**

Perustuslain 96 §:n 2 momentin perusteella lähetetään Eduskunnalle Euroopan yhteisöjen komission 12 päivänä lokakuuta 2005 tekemä ehdotus komission asetukseksi Euroopan yhteisöjen yleiseen talousarvioon sovellettavasta varainhoitoasetuksesta annetun neuvo-

ton asetuksen (EY, Euratom) N:o 1605/2002 soveltamissäännöistä 23 päivänä joulukuuta 2002 annetun komission asetuksen (EY, Euratom) N:o 2342/2002 muuttamisesta sekä ehdotuksesta laadittu muistio.

Helsingissä 1 päivänä joulukuuta 2005

Valtiovarainministeri *Eero Heinäluoma*

Budjettineuvos, apulaisbudjettipäällikkö Hannu Mäkinen

EUROOPAN YHTEISÖJEN KOMISSION EHDOTUS KOMISSION ASETUKSEKSI EUROOPAN YHTEISÖJEN YLEISEEN TALOUSARVIOON SOVELLETTAVASTA VARAINHOITOASETUKSESTA ANNETUN NEUVOSTON ASETUKSEN (EY, EURATOM) N:O 1605/2002 SOVELTAMISSÄÄNNÖISTÄ 23 PÄIVÄNÄ JOULUKUUTA 2002 ANNETUN KOMISSION ASETUKSEN (EY, EURATOM) N:O 2342/2002 MUUTTAMISESTA

1. Ehdotus

Euroopan yhteisöjen komissio antoi 12.10.2005 ehdotuksen komission asetukseksi Euroopan yhteisöjen yleiseen talousarvioon sovellettavasta varainhoitoasetuksesta annetun neuvoston asetuksen (EY, Euratom) N:o 1605/2002 soveltamissäännöistä 23 päivänä joulukuuta 2002 annetun komission asetuksen (EY, Euratom) N:o 2342/2002, jäljempänä soveltamissäännöt, muuttamisesta (asiakirja SEK(2005)1240). Asiakirja SEK(2005)1240 on saatu 30.11.2005 suomen- ja ruotsinkielisenä versiona. Muistio on laadittu englanninkielisen version perusteella.

Euroopan yhteisöjen yleiseen talousarvioon sovellettavasta varainhoitoasetuksesta annetun neuvoston asetuksen (EY, Euratom) N:o 1605/2002, jäljempänä varainhoitoasetus, 183 artiklan mukaan komissio vahvistaa varainhoitoasetuksen soveltamissäännöt.

Komissio on pyytänyt lausuntoa muutosehdotuksestaan Euroopan parlamentilta, neuvostolta, Euroopan yhteisöjen tuomioistuimelta, tilintarkastustuomioistuimelta, talous- ja sosiaalikomitealta, alueiden komitealta, oikeusasiamieheltä ja Euroopan tietosuojavaltuutetulta. Neuvoston työryhmässä, budjettikomiteassa on tarkoitus joulukuussa 2005 aloittaa neuvoston lausunnon valmistelu. On mahdollista, että neuvoston lausunto annettaisiin jo joulukuussa 2005. Tiedossa ei ole, millä aikataululla muut toimet aikovat käsitellä muutosehdotusta.

2. Ehdotuksen tavoite

Komission muutosehdotuksen tavoitteena on yksinkertaistaa hallintomenettelyjä, jotka koskevat toimielimiä, taloudellisia toimijoita ja avustusten saajia, erityisesti ulkoisissa

toimissa. Julkisten hankintojen ns. pieniä kynnysarvoja olisi tarkoitus korottaa. Muutosehdotus on monilta osin tekninen.

3. Pääasiallinen sisältö

Varainhoitoasetuksessa säädetään keskeiset elementit ja niihin sovellettavat perusperiaatteet muun muassa Euroopan yhteisöjen yleisen talousarvion laadinnasta ja toteuttamisesta, julkisista hankinnoista, avustuksista, kirjanpidosta ja tilinpäätöksen esittämisestä sekä ulkoisesta valvonnasta ja vastuuvapaudesta. Yksityiskohtaiset säännökset, jotka ovat joko teknisiä tai varainhoitoasetuksen säännösten täytäntöönpanoon liittyviä täydentäviä säännöksiä, annetaan soveltamissäännöissä. Soveltamissäännöt ovat varsin laaja, 273 artiklaa käsittävä säädös.

Muutosehdotus koskee pääasiallisesti seuraavia seikkoja. Muutosehdotuksella tarkistettaisiin eräitä budjettiperiaatteisiin liittyviä säännöksiä, kuten moitteettoman varainhoidon säännöksiä arvioinnista. Tilinpitäjän palvelussuhteen päättymiseen liittyviä säännöksiä ehdotetaan muutettaviksi niin sanotun välitilin päätöksen osalta muun muassa, koska 1.1.2005 on siirrytty suoriteperusteiseen kirjanpitoon. Maksuihin liittyvän saajarekisterin säännöksiä täsmennettäisiin teknistyyppisesti. Tietyin ehdoin ennakkona maksettavan summan enimmäismäärää ehdotetaan korotettavaksi 30 000 eurosta 60 000 euroon.

Saamisten vahvistamisen menettelyä koskevia säännöksiä täsmennettäisiin muun muassa korkoa ja kuittaamista koskevien säännösten osalta. Saamisen kuittaamista koskevia säännöksiä täydennettäisiin tilinpitäjän sekä tulojen ja menojen hyväksyjän kuulemismenettelyä koskevilla säännöksillä. Kuitenkin yhteisöjen taloudellisten etujen suojaamisen sitä vaatiessa voitaisiin kuittaus tehdä tietyin

edellytyksin ilman tilinpitäjän sekä tulojen ja menojen hyväksyjän kuulemista. Samoin yhteisöjen taloudellisten etujen suojaamisen vaatiessa saatavan takaisinperintä voitaisiin toteuttaa kuittaamalla jo ennen saatavan eräpäivää sen jälkeen, kun velallista on informoitu (78(3) artiklan e) kohta). Soveltamissääntöihin ehdotetaan lisättäväksi uusi säännös, jonka nojalla komission sakkoon velvoittavan päätöksen ollessa Euroopan yhteisöjen tuomioistuimen käsiteltävänä velallistelta voitaisiin saatava periä väliaikaisesti tai saada pääoman ja koron kattava vakuus (85a artikla). Rahoituspäätöstä koskevaa säännöstä täsmennettäisiin erityisesti avustusten ja hankintojen osalta siten, että niitä koskevia riittäviä täsmällisiä vuosityöohjelmia voitaisiin pitää rahoituspäätöksinä.

Julkisten hankintojen niin sanottujen pienten kynnysarvojen määriä ehdotetaan korotettaviksi, kuten 13 800 eurosta 25 000 euroon tai 50 000 eurosta 60 000 euroon. Neuvottelumenettelyä ehdotetaan ulotettavaksi myös tiettyihin tutkimus- ja kehityspalveluihin, radio-ohjelma-aineistoon liittyviin palvelusopimuksiin ja radio-ohjelma-aikasopimuksiin. Julkisten hankintojen todistuksiin liittyviä säännöksiä helpotettaisiin tietyissä tapauksissa. Julkisten hankintojen välisiä perusteita koskevia säännöksiä muutettaisiin siten, että tietyissä tilanteissa voitaisiin luopua valintaperusteiden osoittamisesta. Suoritustakuun määrää ehdotetaan alennettavaksi 10 prosentista 5—10 prosenttiin. Julkisten yhteisöjen osalta ehdotetaan mahdollisuutta luopua ennakkomaksutakuusta.

Avustusten osalta säännöksiä ehdotetaan muutettavaksi, jotta menettelytapoja ja pienimäärisiä avustuksia koskevia säännöksiä yksinkertaistettaisiin. Avustuksiin liittyvien etukäteen annettavien vakuuksien osalta säännöksiä ehdotetaan tarkistettaviksi siten, että jos ennakkomaksun määrä on yli 80 prosenttia avustuksen määrästä ja on yli 60 000 euroa, vakuus on vaadittava.

Komission tilinpitäjä hyväksyi joulukuussa 2004 kirjanpitosäännöt ja -menetelmät sekä yhtenäistetyt tilikartan. Tämän vuoksi eräitä tilinpäätöstä ja kirjanpitoa koskevia säännöksiä ehdotetaan kumottaviksi tarpeettomina tai muutettaviksi.

Ulkoisiin toimiin liittyvien julkisten hankintojen säännöksiä ehdotetaan yksinkertaist-

tettavan ja tehtävän niistä tehokkaampia ottamisen huomioon tilintarkastustuomioistuimen kertomus hajautetusta hallinnosta.

Lisäksi soveltamissääntöihin ehdotetaan eräitä täysin teknistyyppisiä tarkistuksia.

4. Vaikutukset

4.1. Ehdotuksen vaikutukset Suomen lainsäädäntöön

Soveltamissäännöt on komission asetus, joka on kaikilta osiltaan velvoittava ja jota sovelletaan sellaisenaan kaikissa jäsenvaltioissa. Sen soveltamisala on Euroopan yhteisöjen yleinen talousarvio ja sen toimeenpanoon liittyvät menettelyt. Eräät soveltamissäännösten säännöksistä tulevat kuitenkin sovellettaviksi yhteisöjen toimielinten lisäksi niissä kansallisissa viranomaisissa ja muissa tahoissa, jotka osallistuvat yhteisöjen yleisen talousarvion ja siitä rahoitettavien toimenpiteiden täytäntöönpanoon tai siitä rahoitettavia julkisia hankintoja koskeviin tarjouskilpailuihin taikka ovat yhteisöjen myöntämien tukien ja avustusten saajia.

Siltä osin kuin soveltamissääntöjen säännökset koskevat Ahvenanmaan maakunnassa maakunnan toimesta hallinnoitavia Euroopan unionin varoja, säännökset tulevat sovellettaviksi myös Ahvenanmaan maakunnan toimivaltaan kuuluvissa asioissa.

Soveltamissääntöjen säännökset vastaavat pääosin säädöstasoltaan säännöksiä, joita kansallisesti Suomessa annettaisiin asetustasoisesti, esimerkiksi valtion talousarviosta annetussa asetuksessa (1243/1992) tai määräyksinä, kuten tilivirastojen taloussäännöissä. Muutosehdotuksen säännökset ovat tämmennyksiä varainhoitoasetuksessa oleviin säännöksiin. Suomessa kuitenkin eräitä vastaavia säännöksiä, kuten julkisia hankintoja, avustuksia ja kuittausta koskevia säännöksiä, annettaisiin lainsäädäntöä.

Muutosehdotus ei kuitenkaan antane aiheita tarkistaa Suomen lainsäädäntöä.

4.2. Ehdotuksen taloudelliset vaikutukset

Välittömiä valtiontaloudellisia vaikutuksia muutosehdotuksella ei ole. Muutosehdotuksella ei ole myöskään välittömiä vaikutuksia yhteisöjen yleiseen talousarvioon otettavien

tulojen tai määrärahojen tasoon.

5. Valtioneuvoston kanta

Suomi on jo aikaisemmin tukenut komission pyrkimyksiä yhteisöjen taloudenhoidon parantamiseksi ja kehittämiseksi. Komission muutosehdotuksen säännöksillä pyritään edelleen kehittämään yhteisöjen talouden hoitoa.

Valtioneuvosto voi lähtökohtaisesti hyväksyä komission muutosehdotuksen. Ennen saatavan eräpäivää tehtävää kuittausta (78(3) artiklan e) kohta) ja sakkojen väliaikaista perintää tai niitä koskevaa vakuutta (85a artikla) koskevat ehdotukset vaativat kuitenkin vielä lisäselvityksiä. Muilta osin valmisteltaessa neuvoston lausuntoa ehdotuksen eräisiin yksityiskohtiin pyritään hakemaan selvennystä ja täsmennystä.